

Stervende mensen dienen geen klacht in, beste minister

LEIFartsen, LEIFpunt Antwerpen Gerlinde Wijnen, Pat Wyffels, Guy Peeters, Frank Heyvaert, Frank Deceulaer, Jean-Paul Alexander.

Wie om euthanasie vraagt in een woonzorgcentrum of ziekenhuis, botst nog geregeld op weerstand, ook na twintig jaar euthanasiewet (DS 30 januari). De vraag is of instellingen zich mogen bemoeien met de euthanasie van hun bewoners. Veel zorginstellingen, directies en zorgverleners houden zich voorbeeldig aan de wet en verdienen een pluim. De problemen doen zich zowel voor in instellingen van vzw's, van de overheid en van de levensbeschouwelijke zuilen. De directie van een zorginstelling heeft bij euthanasie maar één rol: erover waken dat voor de kwetsbare bewoners in die vervangende thuissituatie de wet gerespecteerd wordt en zo nodig de zorgverleners ter zake vormen en motiveren.

Ook in het Vlaams Parlement werd daarover stevig van gedachten gewisseld. Minister van Welzijn Hilde Crevits (CD&V) refereerde aan de bewuste casus als 'iets van enkele jaren geleden', daarmee suggererend dat dergelijke zaken nu minder voorvallen. Maar het - geschetste schrijnend verhaal gebeurde nauwelijks een jaar geleden.

De minister verzekerde dat een van de erkenningsvoorwaarden voor woonzorgcentra is: respect garanderen voor de autonomie van de patiënten betreffende het levenseinde. De Zorginspectie zou dat volgens haar controleren. Ook veronderstelde de minister dat men bij mistoestanden wel een klacht zou indienen bij haar Zorginspectie, die dan in actie zou schieten.

We kunnen de minister uit haar droom helpen. De stervende of niet-terminale lijdende patiënt dient uiteraard geen klacht in en al helemaal niet na het overlijden. Ook de familie wenst zich tijdens de zware rouwperiode meestal niet bezig te houden met een klachtenprocedure.

We stellen verheugd vast dat er in twintig jaar wel degelijk vooruitgang is geboekt in de aanvaarding van euthanasie in zorginstellingen. Toch gaat er in Antwerpen alleen al geen week

voorbij zonder dat ons verhalen bereiken over vaak schrijnende mistoestanden waarvan de meest kwetsbaren het slachtoffer zijn, niet alleen in woonzorgcentra maar ook in ziekenhuizen.

Geregeld beroepen directies en zorgverleners zich op 'zorgzaamheid' die volgens hen prevaleert boven de toepassing van de euthanasiewet en de wet op de patiëntenrechten. De grote middelen worden daarbij niet geschuwd: de patiënt en de familie al dan niet subtiel onder druk zetten, de arts die wenst in te gaan op de vraag tegenwerken, beweren dat het verpleegkundig team er niet klaar voor is. In sommige ziekenhuizen zien we een palliatief supportteam ongeoorloofde druk uitoefenen op de patiënt, in een ziekenhuisafdeling maakten we zelfs een regelrecht verbod op uitvoering mee.

In de visieteksten en zorgnota's van de instellingen zullen de controleurs van de Zorginspectie nochtans weinig verontrustende zaken terugvinden. Ook bij de afhandeling van klachten hebben we onze bedenkingen. Zo hielpen we enkele maanden geleden een nabestaande met het indienen van een klacht. Tot nu toe werd van de Zorginspectie niets vernomen.